

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, declarat de către inculpatul

Gîrneț Vadim Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat or. Xxxxx str. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 22.05.2017 – până la 17.07.2017

instanța de apel:

de la 23.02.2018 – până la 20.03.2018

instanța de recurs ordinar:

de la 20.08.2018 – până la 14.11.2018

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Central din 17 iulie 2017, Gîrneț Vadim Xxxxx, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, la 3 ani 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul total de sentințe, la pedeapsa stabilită a fost adăugat total și pedeapsa neexecutată, numită prin sentința Judecătoriei Strășeni din 26 ianuariei 2017, prin care Gîrneț Vadim a fost condamnat la pedeapsă sub formă de închisoare în penitenciar pentru minori pe un termen de 2 ani, cu suspendarea pedepsei pe un termen de 2 ani, fixându-i definitiv pedeapsă de 5 ani 4 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru minori, cu privarea de dreptul de a exercita funcții cu răspundere materială pe un termen de 1 an.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Gheorghită Victor, fiindu-i stabilită pedeapsă în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, însă în privința acestuia hotărârile judecătorești nu se contestă în prezenta procedură de recurs ordinar.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Gîrneț Vadim a fost învinuit că în noaptea de 19 spre 20 februarie 2017, în jurul orei 01:10, împreună cu Gonța Nicolae, Gheorghită Victor și Musteața Marian, de comun acord și prin înțelegere prealabilă acționând toți cu scopul săvârșirii unui atac tâlhăresc, s-au mascat cu glugi pe cap, având fețele acoperite și fiind înarmați toți cu cuțite, tainic au pătruns în gospodăria lui Ralea Evdochia din or. Xxxxx str. Xxxxx. În continuarea acțiunilor infracționale, Gîrneț Vadim, Gonța Nicolae, Gheorghită Victor și Musteața Marian, prin efracția ușii și a unor geamuri, intrând în casă și observând că stăpâna Ralea Evdochia dormea, Gîrneț Vadim i-a aplicat ultimei o lovitură cu un obiect în regiunea capului.

Prin urmare, în vederea realizării intențiilor criminale, toți patru având în mâni cuțite și gesticulând demonstrativ cu acestea, fiind îndreptate asupra stăpânei Ralea Evdochia și fiului său minor Znev Nichita, care dormea. În așa mod, amenințând real victimele cu aplicarea violenței periculoase, în timp ce căutau prin casă, au cerut insistent și obținut în mod deschis de la Ralea Evdochia, mijloace financiare și bunuri materiale de preț și anume: un inel din aur cu safir și floare albastră deschisă cu diamant, la preț de 40.000 lei; un pandantiv oval din aur cu „Maica Domnului”, la preț de 500 lei; un pandantiv din aur în formă de sferă bătut cu pietre albe, la preț de 2.000 lei; un cercel din aur cu perlă și diamant, la preț de 5.000 lei; o pereche de cercei din argint în formă de spirală cu topaz-galben, la preț de 500 lei; un pandantiv din aur în formă de picătură cu diamante și în mijloc safir, la preț de 20.000 lei; un telefon mobil model „Samsung”, la preț de 500 lei; o tabletă de model „Samsung”, la preț de 2.000 lei; mijloace financiare în sumă de 2.000 lei și 352 dolari SUA, echivalentul a 7.052 lei, după care cu bunurile sustrase au părăsit imediat locul crimei, cauzând astfel părții vătămate prejudiciu material în proporții considerabile, în sumă totală de 79.550 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Gîrneț V., au fost calificate *de drept* în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal – tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, săvârșit de mai multe persoane mascate, prin pătrundere în locuință, cu aplicarea obiectelor folosite în calitate de armă și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Gîrneț V., la data de 10.02.2018, care a solicitat casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă cât mai blândă.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- la momentul săvârșirii infracțiunii era minor, fiind nevoit să fure pentru a se întreține;
- se căiește de cele săvârșite, iar părinții săi au nevoie de ajutorul lui;
- nu a atacat în termenul de 15 zile sentința, deoarece sancțiunea infracțiunii imputate este prea aspră și îi era frică că i se va stabili un termen mai mare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, a fost respins ca tardiv apelul declarat, cu menținerea sentinței.

4. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că, din materialele cauzei, se atestă că apelul a fost depus peste termenul legal, iar în asemenea situație instanța nu se expune asupra fondului apelului declarat, deoarece pentru inculpatul Gîrneț V., perioada de 15 zile a început să curgă din data de 17.07.2017, la care a primit și a semnat dovada de recepție a sentinței, adoptată la aceeași dată. Motive întemeiate de repunere în termen, nu au fost constatate, iar inculpatul nu a prezentat probe în acest sens. Tot aici, instanța de apel a reiterat că, jurisprudența CtEDO menționează despre dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care, instanța extinde termenul legal de apel a unei hotărâri judecătorești definitive, aducându-se atingere principiului securității raporturilor juridice garantate de art. 6 CEDO.

6. Decizia instanței de apel este atacată la data de 17 mai 2018 (f.d. 101 v. 4) cu recurs ordinar, de către inculpatul Gîrneț V, care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să-i fie repus termenul de apel cu perspectiva de a-i fi stabilită o pedeapsă mai blândă .

În motivarea recursului ordinar invocă:

- este dintr-o familie săracă, are studii de doar 8 clase și nu a cunoscut care sunt procedurile pentru contestare;
- este minor și nu i-a fost explicat dreptul de atac, inclusiv de către administrația penitenciarului unde se deținea;
- nu a purtat discuții cu avocații ce i-au apărât interesele în instanțele de fond;
- se află în detenție pentru prima dată și îi este greu de a înțelege prevederile legale;
- urmează a-i fi aplicată o pedeapsă mai blândă, deoarece a recunoscut vina deplin și în privința lui să fie aplicată Legea cu privire la amnistie nr. 210.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către apărător, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece pedeapsa stabilită de instanța de apel este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute de art. 76-77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Din sumarul recursului declarat Colegiul constată că, autorul acestuia nu indică careva teme pentru recurs din cele prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă rezultând din conținut, se atestă că recurentul își expune dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel prin care a respins apelul declarat, ca fiind

depus peste termen, totodată solicitând stabilirea unei pedepse mai blânde, cu aplicarea Legii privind amnistia nr. 210.

Analizând argumentele menționate în motivarea recursului declarat, Colegiul penal consideră, că instanța de apel a adoptat o soluție corectă și justificat nu a pus în discuție invocările inculpatului din apel referitoare la individualizarea pedepsei stabilite acestuia, dat fiind faptul că apelul declarat de către inculpat a fost respins ca depus peste termen. Iar în cazul în care este adoptată o soluție de respingere a apelului ca depus peste termen, faptul dat nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la un control de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal (pct. 16 al Hotărârii Plenului CSJ *Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel nr. 22 din 12.12.2005*). Respectiv, ținând cont de faptul că instanța de apel nu a fost sesizată în termenul prevăzut de legea procesual-penală, Colegiul statuează, că solicitarea autorului recursului de a interveni în hotărârile judecătorești în sensul casării acestora nu are o fundamentare legală.

Totodată, Colegiul penal notează, că instanța de apel a examinat și s-a pronunțat argumentat asupra chestiunii omiterii nejustificate a termenului de declarare a apelului de către inculpatul Gîrneț Vadim.

În conformitate cu prevederile art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

La capitolul dat, Colegiul menționează, că instanța de apel a reținut corect starea de fapt, din care rezultă că sentința a fost pronunțată integral la data de 17 iulie 2017 (f.d. 216 verso, v. 3), în prezența inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și a apărătorului său, fiindu-le explicat modul și termenul de atac, și înmânate potrivit recipisei (f.d. 217-218 v. 3) copii ale sentinței, pentru cunoștință.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în prezenta speță, instanța de recurs specifică, că termenul de declarare a apelului urmează a fi calculat începând cu data de 18 iulie 2017 și care a expirat la sfârșitul zile de 01 august 2017, însă inculpatul a depus apel abia la data de 10 februarie 2018 (f.d. 15. V, 4), fiind evident omis termenul de atac.

Nu poate fi reținută de către Colegiul penal, alegația recurentului precum că nu-i este imputabil acestuia, faptul că a omis termenul de apel, pe motiv că nu înțelegea conținutul sentinței și necesitatea exprimării voinței de a contesta această hotărâre de judecată, deoarece precum a fost menționat mai sus, reieșind și din lucrările cauzei, la momentul pronunțării integrale a sentinței inculpatului, în prezența reprezentantului legal, precum și a apărătorului său, i-a fost explicat termenul de atac în caz de dezacord cu hotărârea judecătorească, fiindu-i înmănată și copia sentinței motivate.

Respectiv, în cazul în care inculpatul Gîrneț Vadim, a manifestat neglijență față de dreptul său de a ataca sentința în termenul prevăzut de lege, de acest drept nu erau decăzuți reprezentantul său legal, care în prezenta cauză a fost bunicul inculpatului, precum și apărătorul acestora, care urmau să manifeste diligență față de hotărârea judecătorească cu care probabil nu a fost de acord inculpatul. Totodată instanța de recurs menționează că, nu este necesar ca inculpatul să dispună de cunoștințe juridice profunde pentru a-și exercita dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească, mai ales în cazul în care a fost asistat de un reprezentant legal și un apărător.

Având ca reper considerentele expuse supra, Colegiul penal conchide că, termenul de 15 zile pentru depunerea apelului de către inculpatul Gîrneț Vadim, a fost depășit, iar circumstanțele enunțate denotă, că instanța de apel, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate, nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, astfel legal și întemeiat a respins apelul ultimului ca depus peste termen, iar decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

Generalizând raționamentele nominalizate mai sus, Colegiul concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, la caz, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, de către inculpatul **Gîrneț Vadim** **Xxxxx** în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la data de 13 decembrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma